

## INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen  
2015-10-22  
Besvaras senast  
2015-11-12

Till statsrådet Gabriel Wikström (S)

### 2015/16:86 Vårdsnusket

Brister i städning kan i värsta fall vara förenat med direkt livsfara. Precis som långa väntetider för att genomgå en livsnödvändig behandling. Det är helt oacceptabelt.

Att städning i vården och personlig vårdhygien hanteras på ett professionellt sätt är bokstavligt talat livsviktigt. Det är belagt att noggrann vårdhygien och hög kvalitet gällande städning minskar risken för vårdskador i form av vårdrelaterade infektioner. Med patientsäkerhet i svensk hälso- och sjukvård avses skydd mot vårdskada. Med vårdskada menas lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om riktiga åtgärder hade vidtagits i samband med patientens kontakt med vården.

Vårdgivarnas och statens ansvar för patienternas säkerhet inom hälso- och sjukvården regleras i patientsäkerhetslagen (2010:659) som alliansregeringen såg till trädde i kraft den 1 januari år 2011. Syftet med lagen är att främja en hög patientsäkerhet inom hälso- och sjukvård och därmed jämförlig verksamhet.

Patientsäkerhetslagen är Sveriges första samlade lag inom området. Det är en av de viktigaste reformerna inom välfärden som alliansregeringen införde. I syfte att det ska vara ordning och reda i vården och övrig välfärd. Välfärden är ingen marknad. Hälso- och sjukvård ska ges efter behov och av hög kvalitet i rätt tid oavsett var i landet man bor. Det är kvalitet i vården som är det viktigaste. Patientsäkerhet betraktas i sin tur allmänt som det viktigaste kvalitetsområdet.

I Moderaternas motion, nyligen lagd på riksdagens bord, *En trygg hälso- och sjukvård – i rätt tid av hög kvalitet*, tar vi upp patienternas säkerhet som en av de största utmaningarna inom vården. Vi moderater är emellertid också självkritiska. Vi genomför därför omprövning samt fortsatt förnyelse och utveckling av vår politik inom välfärden, inte minst vården. För det ska vara ordning och reda i välfärden. Sjuka och utsatta ska få smärtlindring, vård och omsorg, inte bli än mer sjuk när man söker hjälp.

När vårdhygien och städning i vården brister är det problematiskt på flera sätt. Därför är det upprörande att ta del av bland annat brister och underlåtenhet som tidningen Expressen de senaste dagarna visat från olika delar av landet. Så får

det inte gå till i hälso- och sjukvården. Slarv och brister med personlig hygien och städning är förenat med direkt livsfara.

Det har skett förbättringar sedan alliansregeringen införde patientsäkerhetslagen. I dag är det ungefär 700 patienter som årligen avlider till följd av undvikbara vårdskador. Så sent som år 2008 var det ungefär 3 000 patienter som avled av vårdskador. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, beräknar att förutom allt mänskligt lidande är kostnaderna för vårdskador 7-8 miljarder kronor per år. Detta därtill enbart beräknat i extra vård dygn, exkluderande övriga samhällsekonomiska kostnader som till exempel längre sjukskrivningar. Det är ingen rimlig utveckling.

Samtidigt tar vi på oss vår del av ansvaret. I en ny rapport från Riksrevisionen (RiR 2015:12) *Patientsäkerhet* menar Riksrevisionen att: ”regeringens åtgärder inte har varit tillräckliga när det gäller att styra och följa upp de ansvariga myndigheternas arbete med att stödja vårdgivarna. Det borde stått klart att den ambitionshöjning som lagen innebar vad gäller landstingens ansvar förutsatte en lika genomtänkt satsning på tillsyn, normering och stöd.”

Vi vill fortsätta att utveckla patientsäkerhetslagen 2.0 samt arbeta fram strategier för nollvision avseende undvikbara vårdskador. Därtill lade Moderaternas partistämma fast att det ska krävas en generell tillståndsplikt och likvärdiga krav för alla utförare i välfärden. Att utveckla patientsäkerhetslagen handlar bland annat om att ta fram en utvidgad lagstiftning och därtill stärka de delar som behöver ett utökat stöd vid genomförande av patientsäkerhetsarbetet.

Vi delar till exempel Riksrevisionens uppfattning att det i dag saknas tillräckligt tydliga definitioner av vissa centrala begrepp och vägledning om hur lagen ska tillämpas i fråga om patienters medverkan i patientsäkerhetsarbetet. Riksrevisionens granskning visar att det finns brister i tillsynen, vilket Expressens aktuella granskning av städningen inom vården uppmärksammat.

Vi moderater föreslår att myndigheten Inspektionen för vård och omsorg ska ges ett ännu tydligare uppdrag och mer resurser, ca 50 miljoner kronor per år, för att kunna utöva mer tillsyn och uppföljning av vården och omsorgen. I Sverige ska alla patienter, brukare och anhöriga kunna lita på att noggrann uppföljning och tillsyn genomförs dels av ansvarig myndighet, dels av den berörda vårdenheten.

Socialstyrelsen och Riksrevisionen menar vidare att en central punkt i ett system gällande patientsäkerhet handlar om att varje vårdgivare har etablerat en väl fungerande egenkontroll. Inom vården ska den innebära att det sker en systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten. Därtill att den bedrivs enligt tydliga processer och rutiner.

Det är hög tid att vänsterregeringen tar patientsäkerhet på allvar och börjar presentera konkreta förslag på riksdagens bord. Hittills är det helt tomt på förslag från regeringens sida.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Gabriel Wikström:

1. Vilka omedelbara konkreta åtgärder avser statsrådet att vidta för att komma till rätta med brister i städning inom vården och vårdhygien?
2. Vilka nationella strategier för ökad patientsäkerhet avser regeringen att införa och i så fall när är avsikten att de ska träda i kraft?
3. Hur avser statsrådet att vidareutveckla alliansregeringens införda patientsäkerhetslag?
4. Vilka utökade resurser avser regeringen att tillskjuta avseende utökad tillsyn och uppföljning inom hälso- och sjukvården?

.....

Cecilia Widegren (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin